

Byggnadsminnesförklaring jämlikt lagen om byggnadsminnen (SFS 1960:690, senaste lydelse 1976:440) av Gamla tullmagasinet på fastigheten Brage 6 i stadsdelen Centrum, Umeå kommun

(4 bilagor)

I skrivelse till riksantikvarieämbetet den 3 juni 1976 har länsantikvarien i Västerbottens län väckt fråga om byggnadsminnesförklaring av rubricerade byggnad. Meddelande därom har den 21 juni 1976 lämnats till inskrivningsmyndigheten vid tingsrätten i Umeå.

Med anledning av kulturminnesvårdens omorganisation den 1 juli 1976 har ärendet överförts från riksantikvarieämbetet till länsstyrelsen i Västerbottens län för fortsatt handläggning.

Fastighetens ägare, Umeå kommun, har i fullmäktigesammanträde den 17 mars 1980 förklarat sig inte ha något att erinra mot en byggnadsminnesförklaring samt godkänt de föreslagna skyddsföreskrifterna.

Byggnadsminnesförklaringen omfattar endast själva magasinsbyggnaden, som uppfördes 1901 efter ritningar av E O Mångberg. Dess historia och utseende framgår av bifogad beskrivning.

Tullmagasinet i Umeå är ett välbevarat exempel på hur man vid sekelskiftet strävade efter att ge också handelns och arbetets byggnader en monumental prägel för att försköna stadsmiljön i de svenska småstäderna. Byggnaden bevarar egenarten hos gången tids byggnadsskick och är med hänsyn därtill att anse som synnerligen märklig.

Med anledning härav och med beaktande av vad som i övrigt förekommit i ärendet, förklarar länsstyrelsen jämlikt 1 § lagen om byggnadsminnen tullmagasinet för byggnadsminne. I samband härmed meddelar länsstyrelsen enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter.

Skyddade delar

- . Den byggnad som å till beslutet hörande kartå markerats med snedstreck får inte rivras eller flyttas.
- . Byggnaden får inte till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.

Underhåll

- . Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Samråd i vård- och underhållsfrågor skall ske med länsstyrelsen.

Övrigt

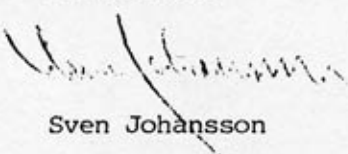
- . Fastigheten får inte utan länsstyrelsens samtycke ytterligare bebyggas. Fastigheten skall hållas i sådant skick att byggnadens utseende och karaktär inte förvanskas.

Om ändring av byggnadsminnet anses nödvändig för att byggnaden skall vara till nytta eller om sådan ändring eljest kan anses påkallad av särskilda skäl får länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd härtill.

Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten, se bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Sven Johansson jämte ledamöterna Bert Ove Bäckman, Bertil Carlsson, Bengt O Gullesjö, Sverker Lindberg, Erik Johansson, Yngve Lauritz, Karl-Erik Lundström, Stefan Löfstedt, Hilding Lövbom, Erik Eriksson, Ragnar Brännström, Torsten W Persson, Carl Schmidt och Göran Svanberg.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Harry Forsell, tf förste länsassessor Ruth Burgman, länsantikvarie Karin Eriksson, föredragande, och länsarkitekt Märt Saarm.


Sven Johansson


Karin Eriksson

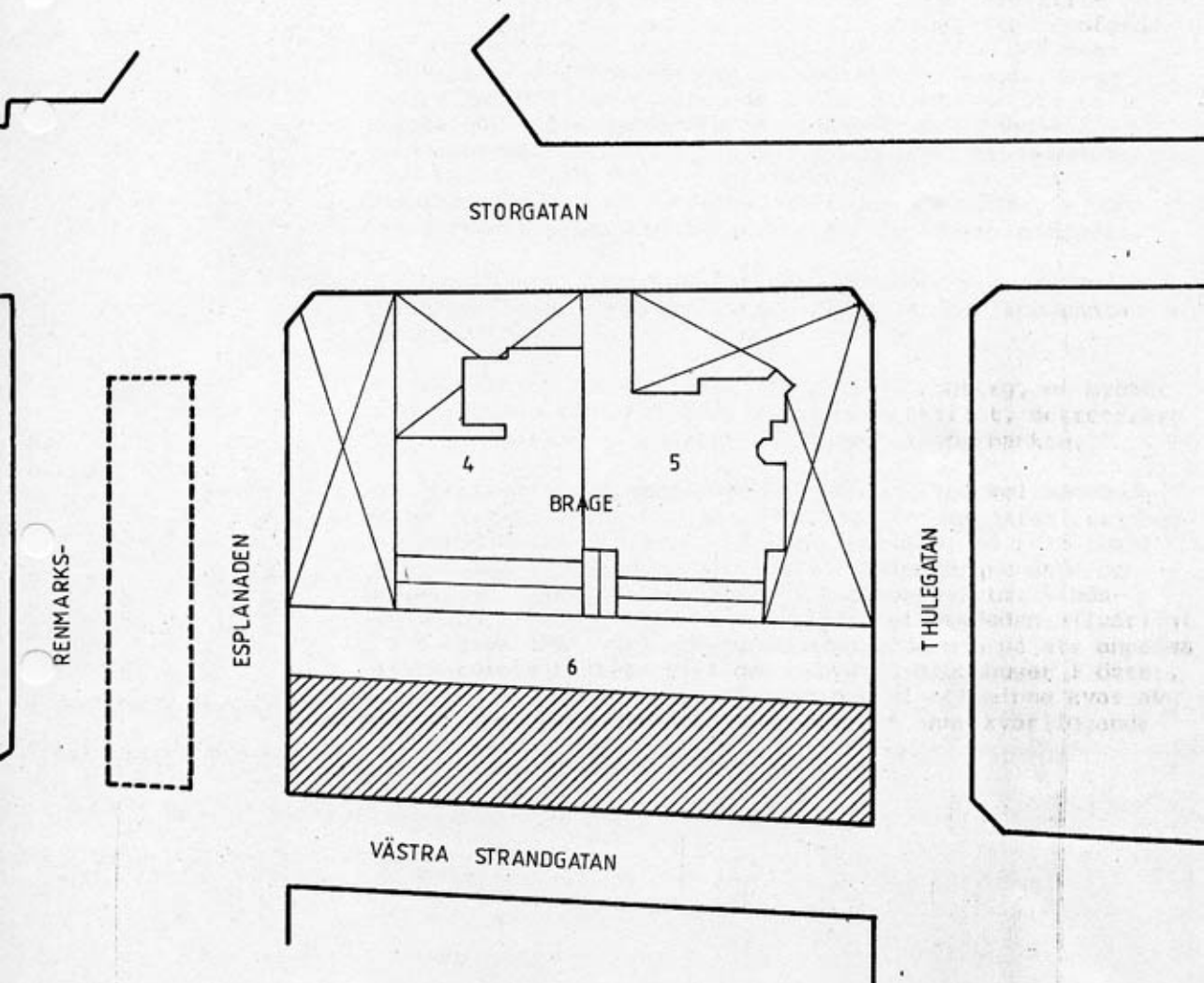
Bilagor


- Situationsplan
- Byggnadsbeskrivning
- Fotografier
- Besvärshänvisning

Kopia till

- inskrivningsmyndigheten, rek (efter laga kraft)
- byggnadsnämnden, rek
- riksantikvarieämbetet och statens historiska museer
- för ev överklagande, delgivningskvitto
- riksantikvarieämbetet, byggnadsminnesregistret (efter laga kraft)
- kammarrätten i Sundsvall för laga kraft
- Västerbottens museum, rek
- kulturnämnden
- planenheten
- juridiska enheten
- länsantikvarien
- styrelsens ledamöter och suppleanter (35)
- handlingarna + besvärshänvisning

BYGGNADSMINNESFÖRKLARING AV GAMLA TULL- MAGASINET PÅ FASTIGHETEN BRAGE 6.



 BYGGNAD SOM ÅTNJUTER SKYDD



TULLMAGASINET

Västra Strandgatan 9, Brage 6. Arkitekt Erik Olof Mångberg 1901.

De många enskilda magasinerna och bodarna som gav hamnpartiet dess karaktär före den stora branden i Umeå centrum 1888 kom inte att återuppbyggas. I stället bildade de främsta handelsmännen och Umeå stad tillsammans ett magasinsbolag, som vid sekelskiftet uppförde ett gemensamt magasinshus i sten med ett för det sena 1800-talet karakteristiskt monumentalt utseende. Byggnaden innehöll utom varumagasin också lokaler för tullkammaren, vilka staden var skyldig att tillhandahålla utan kostnad. När hamnrörelsen i Umeå centrum upphörde och tullen flyttade till uthamnen i Holmsund, miste byggnaden sina ursprungliga funktioner. Den står nu som ett minne över ett avslutat kapitel i stadens historia.

Stenmagasinet har renoverats och disponeras nu av Radio Västerbotten, teckningslärarutbildningen och kommunala konstverkstäderna.

Magasinets upphovsman hette Erik Olof Mångberg, en mycket produktiv husritare i Umeå kring sekelskiftet, sekreterare vid hushållningssällskapet och kamrer i sparbanken.

Den kraftiga tegelbyggnaden har en granitsockel som medvetet givits samma råhuggna ytbehandling som stenterrassen nedanför Stora hotellet. Fasaden är klädd med rött tegel med inslag av mörka stenar. Alla fönster är rundade och placerade i grupper för att ge fasaden en rytm. Vindsvåningen i västra delen och mittpartiet skadades allvarligt i en brand 1908. Vid ombyggnaden passade man på att anpassa mittpartiets takform till det nybyggda grannhuset i öster, teaterhusets scenhus. På så sätt har vi ett minne kvar av Ragnar Östbergs nedbrunna teater i det ännu kvarliggande stenmagasinets tak.

Fastigheten Brage 6, "Gamla tullmagasinet, Umeå kommun

